

[Bramsnæs.]

ikke opmuntrende at fordybe sig i, hvad der skete den Gang under Aktieselskabsformen; der findes vel neppe den kapitalistiske Snedighed, som ikke blev udført under Aktieselskabsformen, der findes vel neppe den samvittighedsløse Spekulation, og, for at gaa til Grænsen, der findes vel neppe den Svindel, som er mulig indenfor Aktieselskabsformen, som man ikke kan finde Eksempler paa fra de Aar, jeg her har nævnt. Den Beretning, som blev afgivet af Bankkommissionen, der skulde behandle Landmandsbankens Forhold, er et overordentlig interessant Dokument, et Dokument, der viser, hvad der kan gaa i Svang indenfor Aktieselskaberne, naar der ikke findes den Moral og Ansvarsfølelse, der bør findes, naar der ikke findes Regler om, hvorledes Folk skal optræde i de enkelte Tilfælde; den er et levende Bevis for, at der er nogle Folk, som altid gaar til Grænsen af det juridisk tilladelige indenfor de økonomiske Omraader. Det er netop Begrundelsen for, at man maa trække disse Grænser snævrere. Det nytter ikke, at man siger, at det gælder om, at disse Folk handler ret; vi ved, at der findes Folk, som gaar til den juridiske Grænse af, hvad der er tilladeligt i økonomiske Forhold, vi har set det mange Gange indenfor Aktieselskabsformen. Derfor maa jeg have Lov til at sige, at den Aktieselskabslov, vi har, i allerhøjeste Grad trænger til Forbedring.

Der har ogsaa lydt stærke Krav fra Befolkningen, jeg kan næsten sige fra alle Dele af Befolkningen, om en Skærpelse af de Regler, der omhandler Aktieselskaberne. Alligevel varede det længe, inden der blev gjort et nyt Forsøg paa at lovgive derom. Det kom, som den ærede Ordfører for Venstre sagde, i 1923, idet der da blev fremsat et Forslag til Ændring af Aktieselskabsloven her i Landstinget af daværende Handelsminister Jørgen Christensen. Det var først i 1923, det kom; Regeringen havde da siddet fra 1920, men ikke naaet noget før 1923. Det er muligt, at den Regering, som sad da, ikke kunde komme med noget Lovforslag før, det er ogsaa muligt, at den ikke ønskede at komme med et Lovforslag, før den kunde være nogenlunde sikker paa, at det ikke kunde gennemføres indenfor den Valgperiode, som man var inde i den Gang. Resultatet blev ogsaa, at Lovforslaget ikke blev gennemført, det blev ikke en Gang gennemført her i Landstinget, hvor det blev fremsat; man naaede ikke ret langt med det, og jeg har heller ikke Indtryk af, at Rege-

ringen den Gang lagde synderlig Vægt paa at faa det gennemført.

Der skete imidlertid det, den Gang Forslaget var til første Behandling i Landstinget, at hele Aktieselskabsspørgsmaalet blev taget op til en grundig Belysning af tidligere Medlem af dette Ting, Fru Nina Bang. Fru Nina Bang havde paa dette Omraade et særligt Kendskab, hun havde i mange Aar fulgt Aktieselskaberne i vort Land og kendte ud og ind alle de Forsøg, der kunde gøres og blev gjort, paa at nærme sig — for at bruge et mildt Udtryk — Svindels Grænse, for at skaffe økonomisk Fordel eller andet bestemt Sted. Fru Bang gav i sin Tale her ved første Behandling en indgaaende Beskrivelse af alle disse Forhold, en Beskrivelse af al den Raadenskab og Svindel, som Forholdene paa det Tidspunkt havde afdækket, og som naturligt motiverede, at man hurtigt fik gennemført en noget bedre Aktieselskabslov, saaledes at man i hvert Fald kunde prøve at hindre en Del af den Slags.

Der blev imidlertid ikke sat særlig Fart paa Arbejdet, og Samlingen sluttede, uden at der var kommet et Resultat. Ministeriet Neergaard gik af i Foraaret 1924, og Ministeriet Stauning kom til, hvorefter Arbejdet straks blev taget op for at tilvejebringe et nyt Forslag, idet det foreliggende blev stærkt gennearbejdet fra juridisk og teknisk Side. Det nye Forslag blev fremsat, den Gang i Folketinget, i November 1925 og blev ved første Behandling modtaget med Velvillie. Jeg tror imidlertid ikke, jeg afslører nogen Hemmelighed, naar jeg siger, at der var visse skjulte Kræfter, som stadig søgte at modarbejde Forslagets Videreførelse. Fra Erhvervenes Side blev der under Udvalgsarbejdet gjort, hvad der kunde gøres, for at bringe nyt Stof og nyt Arbejde ind, saaledes at man ikke kunde komme igennem med Udvalgsarbejdet, og Udvalget naaede da heller ikke at blive færdig med sin Behandling af Forslaget i den Samling. Forslaget blev saa fremsat paa ny i Efteraaret 1926, straks ved Rigsdagens Sammentræden. Imidlertid blev Forslaget, da den nye Regering kom i December 1926, ikke fremmet; den nye Regering havde øjensynlig ingen Interesse i dette Spørgsmaal, i alt Fald ingen Hast. Der blev, saa vidt jeg ved, ikke arbejdet paa Forslaget i den Rigsdagssamling, jeg har i hvert Fald ikke set noget Resultat deraf. Det er nu to Aar siden, og nu, to Aar efter, fremsættes der et Forslag til Lov om Aktieselskaber af en Minister, som